

TDK

Témák, ötletek

Az Európai Unió külkapcsolatai és külkapcsolati politikája

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

A TDK-dolgozat célja az Európai Unió külkapcsolatai, illetve külkapcsolati politikája egyes részeinek az elemzése. A dolgozatok témája lehet a főbb relációk (országok, mint például az USA, Kína, Japán stb., országcsoportok, mint például a maradék EFTA, a Nyugat-Balkán, az ACP-országok stb.) kereskedelempolitikai jellemzőinek és reálgazdasági folyamatainak elemzése és várható jövőbeli irányzatainak felmérése az EU és az érintett országok szempontjából.

Szükséges elméleti és/vagy módszertani előismeretek:

Az Európai Unióra vonatkozó alapfogalmak és az EU működésének ismerete.

Ajánlott irodalom:

Losoncz Miklós: Az Európai Unió külkapcsolatai és külkapcsolati politikája. Tri-Mester, Tatabánya, 2011, ISBN 978 963 9561 24 3, 239 oldal.

Majoros Pál (szerk.): Régiók a világgazdaságban. Perfekt, Budapest, 2011.

Bassa Zoltán – Buzás Sándor – Ludvig Zsuzsa – Székely-Dobi András – Szigetvári Tamás: Világgazdasági régiók, Perfekt Kiadó, Budapest, 2004

Káldyné Esze Magdolna – Kruppa Éva – Ferkelt Balázs – Takács Gábor: Integrálódó Európa II. Hatáskörök, politikák. Perfekt, Budapest, 2010., 335–344. oldal.

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

Az Euro-válság elválaszthatatlan az adósságválságtól. Ez utóbbit jelenleg alapvetően kétféleképpen értelmezik. Az egyik tábor azt vallja, hogy súlyos strukturális problémákkal küzd az Európai Unió reálszférája, s ez okozza a válságot, amely csak hosszabb idő után szűnik meg. A másik felfogás szerint bizalomhiányról van szó, ugyanis ha sikerülne a befektetőket újra meggyőzni, hogy az Unióba érdemes invesztálni, akkor nőne a kereslet, ezzel a termelés és a jelenlegi problémák viszonylag rövid idő alatt megoldódnának. Bizalomépítést azzal képzelik el, hogy az érintett országok folyamatosan demonstráljanak a fizetőképességüket, azaz hiteleket kell nyújtani a bajba jutott országoknak, növelni kell a jegybanki tartalékokat, stb.

A dolgozat célja, mindkét nézetrendszert ismertetni és a válságot megoldani hivatott várakozások szerepét tisztázni.

Szükséges elméleti és/vagy módszertani előismeretek:

Mikro- és makroökonómiai ismeretek, statisztikai ismeretek, német vagy angol nyelvtudás (olvasás).

Ajánlott irodalom:

Stiglitz, J. E. – Ocampo, J. A. – Spiegel, S. – Ffrench-Davis, R. – Nayyar, D.: Stability with Growth. Oxford, Oxford University Press, 2006.

Sinn, H.-W.: Die Targetfalle. München, Carl Hanser Verlag 2012.

Feldstein, M.: The Political Economy of the European Economic and Monetary Union: Political Sources and Economic Liability. The Journal of Economic Perspectives, vol. 11, 1997, 23-42.

Friedman, M.: Why Europe Can't Afford the Euro? The Danger of a Common Currency. The Times, 19 November, 1997.

A függő fogyasztó gazdasági modellezése

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

Mit jelent a függőség, hogyan definiálható? Milyen különleges jellemzőkkel bírnak a függőséget okozó javak? Racionális viselkedés-e a függőség? Ki válik függővé és ki nem? Hirtelen vagy fokozatosan könnyebb leszokni? Le lehet-e szokni végleg? Használ-e a felvilágosítás és az ártalomcsökkentés? Rövidlátóak-e a függők? Létezik-e "hasznos" függőség? Melyek a függőség dimenziói (pl.: munka, társ, vallás, evés, szex, TV, adrenalin, stb.), mi a közös bennük? Mi a különbség a szokások és a függőség között?

A függőség formalizált gazdasági modellezése. Elméletek és irányzatok. A függők piaci magatartása és az általuk támasztott kereslet tulajdonságai. A függőség hasznai és költségei. Az információ szerepe. Az életkor szerepe. A modellek empirikus tesztelése, az eddigi eredmények bemutatása. Fiskális és szabályozási lehetőségek a függőséget kiváltó termékek piacain. A kormányzat feladata és szerepe. "Sin tax". Az illegális kábítószeres piac. A legalizáció jóléti következményei.

Ajánlott irodalom:

G. S. Becker, M. Grossman, and K. M. Murphy, "Rational Addiction and the Effect of Price on Consumption," *American Economic Review*, vol. 81, no. 2, pp. 237-241, 1991.

G. S. Becker and K. M. Murphy, "A Theory of Rational Addiction," *Journal of Political Economy*, vol. 96, no. 4, pp. 675-700, 1988.

G. S. Becker, K. M. Murphy, and M. Grossman, "The Market for Illegal Goods: The Case of Drugs," *Journal of Political Economy*, vol. 114, no. 1, pp. 38-60, Feb. 2006.

G. S. Becker and G. J. Stigler, "De Gustibus Non Est Disputandum," *American Economic Review*, vol. 67, no. 2, pp. 76-90, Jun. 1977.

E. Fehr and P. K. Zych, "Do Addicts Behave Rationally?," *Scandinavian Journal of Economics*, vol. 100, no. 3, pp. 643-661, Sep. 1998.

M. Grossman, F. Chaloupka, and C. C. Brown, "The Demand for Cocaine by Young Adults: A Rational Addiction Approach," no. August. Cambridge, pp. 1-61, 1996.

J. Gruber and B. Kőszegi, "Is Addiction 'Rational'? Theory and Evidence." Cambridge, pp. 1-47, 2000.

D. S. Kenkel, R. R. Reed, and P. Wang, "Rational Addiction, Peer Externalities and Long Run Effects of Public Policy," no. 1. Cambridge, pp. 1-45, 2002.

H. Saffer and F. Chaloupka, "The Demand for Illicit Drugs." Cambridge, pp. 1-20, 1995.

T. G. Smith and A. Tasnádi, "A Theory of Natural Addiction," *Games and Economic Behavior*, vol. 59, no. 2, pp. 316-344, May 2007.

S. M. Suranovic, R. S. Goldfarb, and T. C. Leonard, "An Economic Theory of Cigarette Addiction," *Journal of Health Economics*, vol. 18, no. 1, pp. 1-29, Jan. 1999.

J. F. Tomer, "Addictions are not rational: A socio-economic model of addictive behavior," *Journal of Socio-Economics*, vol. 33, pp. 243-261, 2001.

A globális pénzügyi és gazdasági válság hatásai, hatásmechanizmusai és a válságkezelés tapasztalatai a fejlődő és az Európai Unió kívüli fejlett országokban

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

A TDK-dolgozat célja a globális pénzügyi és gazdasági válság hatásainak, hatásmechanizmusainak feltérképezése és a válságkezelés tapasztalatainak az elemzése. A témát egyrészt országtanulmányok (USA, Japán, Magyarország, Kína stb.) formájában lehet feldolgozni, másrészt az országtanulmányokon belül is lehet bizonyos szűkebb területekre (pénzügyi szféra, ipari ágazatok stb.) összpontosítani a mondanivalót.

Szükséges elméleti és/vagy módszertani előismeretek:

Makroökonómiai alapismeretek. Nemzetközi gazdaságtani, illetve világgazdasági ismeretek.

Ajánlott irodalom:

Losoncz Miklós – Nagy Gyula: A globalizáció és a 2007-2011.évi pénzügyi válság. Tri-Mester, Tatabánya, 2011, 235 oldal.

Losoncz Miklós: Az amerikai hitelválság és világgazdasági következményei. *Pénzügyi Szemle*, LIII. évf., 2008. 2. szám, 248-264. oldal.

Losoncz Miklós: A globális pénzügyi válság újabb hulláma és néhány világgazdasági következménye. *Pénzügyi Szemle*, LIV. évf., 2009. 1. szám, 9-24. oldal.

Losoncz Miklós – Nagy Gyula: A bankok reagálása a globális pénzügyi válságra – nemzetközi tapasztalatok. *Pénzügyi Szemle*, LV. évf., 2010/1. szám, 69-83. oldal.

Carmen M. REINHART – Kenneth S. ROGOFF: Banking Crises: An Equal Opportunity Menace Working Paper 14587 National Bureau of Economic Research, 1050 Massachusetts Avenue Cambridge, MA 02138 December 2008

Carmen M. REINHART – Kenneth S. ROGOFF [2009.]: This Time is Different – Eight Centuries of Financial Folly, Princeton University Press, Princeton and Oxford

Carmen M. REINHART – Kenneth S. ROGOFF: Growth in a Time of Debt. Working Paper 15639 <http://www.nber.org/papers/w15639>

A klasszikus gazdaságtan: Elsősorban David Ricardo ill. Adam Smith és részben a hozzájuk kapcsolódó szerzők, Marx, Mill, stb. elméletének vizsgálata, különös tekintettel a munkaérték-elméletre mint elméleti alternatívára.

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

Az egyes szerzők eltérő koncepciói és munkaérték-elmélettel kapcsolatos viták. Melyek a ma is jelentős klasszikus tradíció alternatív magyarázatai a mai gazdaság működéséről?

Ajánlott irodalom:

Mátyás Antal: A korai közgazdaságtan története Aula 2003.

Deane, Phyllis: A közgazdasági gondolatok fejlődése KJK Bp. 1984.

Bekker Zsuzsa (szerk.): Alapművek, alapirányzatok, Aula Bp. 2002.

Harmat Zsigmond: Politikai gazdaságtan vagy közgazdaságtan? 1996.
http://elib.kkf.hu/okt_publ/szf_06_01.pdf.

Zeller, Gyula: Létezik-e Smith probléma, avagy mennyire egységesek Adam Smith nézetei?
Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar. [Online] 2009.
http://www.krti.ktk.pte.hu/files/tiny_mce/File/MT/mt_2009_3.pdf.

Az altruizmus és a jótékonykodás motivációi: elmélet és gyakorlat

Cél, feldolgozandó kérdések:

Össze egyeztethető-e az altruista magatartás, jótékonykodás a racionalitással? (Empirikus elemzés, kérdőíves felmérés, ill./vagy „kísérletek” segítségével.)

Ajánlott irodalom:

Andreoni, J. (1990). Impure altruism and donations to public goods: A theory of warm-glow giving. *Economic Journal*, 100, 464-477.

Bekkers, R., & Wiepking, P. (2006). "To Give or Not to Give That's the Question". *Nonprofit & Voluntary Sector Quarterly*, 35, 533-540.

Konow, J. (2010): Mixed Feelings: Theories of and Evidence on Giving *Journal of Public Economics*, Vol. 94, No. 3-4. 279-297.

Ledyard, J. (1994): Public Goods: A Survey of Experimental Research, *EconWPA series Public Economics* with number 9405003.

A post-keynesiánus közgazdaságtan mint elméleti alternatíva

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

A főáram-közgazdaságtanban elterjedt uralkodó Keynes interpretációval szemben számos alternatív interpretáció létezik, ezek közül a legjelentősebb a post-keynesiánus irányzat. Ez az irányzat nem fogadja el a neoklasszikus szintézist (Samuelson) és igyekszik visszatérni az eredeti keynesi tradíciókhoz.

Fő jellemzői, amelyek a vizsgálat tárgyát képezhetik:

- Történelmi és logikai idő – pénz szerepe
- Visszatérni a gazdaság monetáris elméletéhez
- A pénz szabályozza a piaci folyamatokat
- Az árugazdaság egy történelmi időben létezik
- Inherens bizonytalanság
- A pénz endogenitása (Káldor)
- Nem a bértmerektség az oka a munkanélküliségnek
- Bizonytalanság és várakozások kiemelt jelentősége
- Gazdasági és politikai intézmények fontossága

Ajánlott irodalom:

Chick, Victoria: *Macroeconomics after Keynes: a reconsideration of the general theory*. MIT Press Classics. (1983) MIT Press: Cambridge, US.

Leijonhufvud, Axel: *On Keynesian Economics and the Economics of Keynes*. New York 1968.

Clower, Robert: *The Keynesian Counterrevolution: A Theoretical Appraisal*, in F.H. Hahn and F.P.R. Brechling *The Theory of Interest Rates*, Macmillan 1966.

Káldor Miklós: *Az új monetarizmus*. In.: *Gazdaságelmélet-gazdaságpolitika* KJK Bp. 1989.

Weeks, John: *A neoklasszikus közgazdaságtan kritikája* Aula BP. 1998.

Káldor Miklós: *Az egyensúlyi közgazdaságtan alkalmatlansága*. In.: *Gazdaságelmélet - gazdaságpolitika* KJK Bp. 1989.

Basil J. Moore: *A REEXAMINATION OF THE MONETARY TRANSMISSION MECHANISM* (Wesleyan University and University of Stellenbosch- (kérésre küldöm VL)
Lapavitsas, Costas (1991), 'The theory of credit money: A structural analysis', *Science and Society*, 55(3), 291–322.

Horváth László (2003): *A post-keynesi szemlélet és elosztáselméleti alkalmazása*

A szuverén adósságválság az EU-ban

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

Az USA másodrendű jelzálogpiacán 2007 nyarán kezdődött pénzügyi válság, amely áterjedt a reálgazdasági szférára és globálissá vált, felszínre hozta a Gazdasági és Monetáris Unió intézményi gyengeségeit. A TDK-dolgozat célja a szuverén adósságválság hatásainak és az európai uniós szintű válságkezelésnek az elemzése.

Szükséges elméleti és/vagy módszertani előismeretek:

Az Európai Unióra vonatkozó alapfogalmak és az EU működésének ismerete. Makroökonómiai alapismeretek.

Ajánlott irodalom:

Losonczi Miklós: Az Európai Unió Rómától Budapestig. Ötödik javított, bővített kiadás. Tri-Mester, Tatabánya, 2011, ISBN 978 963 9561 25 0, 430 oldal.

Losonczi Miklós – Nagy Gyula: A globalizáció és a 2007-2011. évi pénzügyi válság. Tri-Mester, Tatabánya, 2011, 235 oldal.

Losonczi Miklós: A globális pénzügyi válság és az Európai Unió. Pénzügyi Szemle, LV. évf., 2010/4. szám. 765-780. oldal.

Érdemes-e kartellezni?

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

Néhány hazai vagy EU-s példa (GVH, EC) segítségével, összehasonlító elemzés, hogy mi motiválta az összejátszást, milyen tipikus formákban valósult meg, miért és vajon megérte-e a vállalatoknak?

A kartellek feltárását segítő eszközök (engedékenységi politika, informátori díj stb.) alkalmazásának hazai és/vagy nemzetközi tapasztalatai.

Szükséges elméleti és/vagy módszertani előismeretek:

Piaci szerkezetek, statisztikai ismeretek, játékelmélet.

Ajánlott irodalom:

M. Motta: Versenypolitika. Elemzés és gyakorlat 4. fejezet

Bagwell – Wolinsky (2000): Game Theory and Industrial Organization, Paper provided by Northwestern University, Center for Mathematical Studies in Economics and Management Science in its series [Discussion Papers](#) with number 1307.

Phlips, L. (1995): Competition policy: a game theoretic perspective

Joseph E. Harrington, Behavioral Screening and the Detection of Cartels. European Competition Law Annual 2006.

Bigoni, Fridolfsson, Le Coq, Spagnolo: Fines, Leniency and Rewards in Antitrust, IFN Working Paper No. 738, 2008, <http://www.ifn.se/Wfiles/Wp/wp738.pdf>

Esetek:

- hazai: Versenyhivatali döntések: <http://www.gvh.hu/gvh/alpha?do=2&pg=10>,
Országgyűlési beszámoló http://www.gvh.hu/gvh/alpha?do=2&st=1&pg=54&m5_doc=2321&m90_act=26,
http://www.gvh.hu/gvh/alpha?do=2&st=1&pg=54&m5_doc=7248&m90_act=46 Versenytükr

EU: <http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/index.html>

Gazdasági fejlődés és populációs dinamika kapcsolata a 21. században

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

Milyen hatással vannak a 21. századi gazdasági, politikai, technológiai és társadalmi változásai egy ország populációs dinamikájára? Milyen mértékben tekinthető a populációdinamika a fejlődés endogén tényezőjének? A témakör keretein belül elemezni lehet az egyes területek visszacsatolási folyamatait mind elméleti, mind empirikus szempontból. Továbbá elemezhető, hogy várhatóan milyen fokú determinizmust jelent egy ország gazdasági fejlődése számára a populációs trend.

Szükséges elméleti és/vagy módszertani előismeretek:

Mikro-, makro, és nemzetközi gazdaságtani alapismeretek, ökomometriai alapismeretek, dinamikus matematikai modellek ismerete.

Ajánlott irodalom:

Adshade, M. (2013): Dollars and Sex. How Economics Influences Sex and Love. Chronicle Books, San Francisco.

Barro, R. J. – Becker, G. S. (1989): Fertility Choice in a Model of Economic Growth. *Econometrica*, Vol. 57. March, 481–501. o.

Becker, G. S. (1964): Human Capital. Columbia University Press, New York.

Becker, G. S. (1965): A Theory of the Allocation of Time. *Economic Journal*, Vol. 75. September, 493–517. o.

Becker, G. S. (1966): Investment in Human Capital. A Theoretical Analysis, *The Journal of Political Economy*, Vol. 70. 9–49. o.

Becker, G. S. (1991): A Treatise on the Family. Harvard University Press. Cambridge, MA.

Becker, G. S. – Glaeser, E. L. – Murphy, K. M. (1999): Population and Economic Growth. *The American Economic Review*, Vol. 89. No. 2. 145–149. o.

Becker, G. S. – Murphy, K. M. – Tamura, R. (1990): Human Capital, Fertility, and Economic Growth. *Journal of Political Economy*, Vol. 98. October, part II, S12–S37. o.

Kremer, M. (1993): Population Growth and Technological Change: One Million B.C. To 1990. *The Quarterly Journal of Economics*, Vol. 108. No. 3. 681–716. o.

Galor, O. – Weil, D. N. (1996): The Gender Gap, Fertility, and Growth. *The American Economic Review*, Vol. 86. No. 3. 374–387. o.

Galor, O. – Weil, D. N. (2000): Population, Technology and Growth: From the Malthusian Regime to the Demographic Transition and Beyond. The American Economic Review, Vol. 90. No. 2. 806–828. o.

Greenwood, J. – Seshadri, A. (2005): Technological Progress and Economic Transformation. In: Aghion, P. – Durlauf, S. N. (szerk.) (2005): Handbook of Economic Growth. Volume 1B. Elsevier North-Holland, Amsterdam. Chapter 19, 1225-1272. o.

Gruescu, S. (2007): Population Aging and Economic Growth. Physica-Verlag, Heidelberg.

Myrskylä, M. – Kohler, H-P. – Billari, F. C. (2009): Advances in development reverse fertility declines. Nature, Vol. 460. 741–743. o.

UN (2013): Population Division. World Population Prospects. The 2012 Revision. UN, New York.

Igaz a „jogász-piacon” Say dogmája?

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

Jean Baptiste Say a róla elnevezett dogmát – „Minden kínálat megteremti a saját keresletét.” – olyan gazdaságra mondta ki, amelyben a pénznek kizárólag csereeszköz-funkciója volt. Mivel a pénz a valóságban jóval összetettebb jelenség, ezért többnyire nem fogadják el Say dogmáját, azzal érvelve, hogy túlkínálat esetében csökken az ár, és ez hozza egyensúlyba a gazdaságot. Ha viszont a „jogász-terméket” vesszük, ott mintha mégis igaz lenne a dogma. Vitás kérdések megoldása érdekében a felek fogadnak egy-egy (vagy akár több) jogászt, hogy képviselje az ügyet. A döntést a bíróság hozza, ahol megint több (!) jogász tevékenykedik. A fellebbezés elbírálását olyan testület végzi, amelyben az eddigi jogászoktól független szakemberek – természetesen megint jogászok – ülnek. Az itt hozott döntést újra lehet meg lehet kérdőjelezni, vagyis kell egy újabb testület...

A dolgozat célja olyan eljárás kidolgozása, amelynek birtokában a fenti kérdésben állást lehet foglalni.

Szükséges elméleti és/vagy módszertani előismeretek:

Mikro- és makroökonómiai alapismeretek. Statisztikai alapismeretek.

Ajánlott irodalom:

Keynes, J. M.: A foglalkoztatás, a kamat és a pénz általános elmélete. Budapest, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1966.

Kates, St.: Two Hundred Years of Say’s Law – Essays on Economic Theory’s Most Controversial Principle. Edward Elgar, Publ., 2003.

Palmer, R. R.: J.-B. Say – An Economist in Troubled Times. Princeton, Princeton University Press, 1997.

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

Koordinációs mechanizmusok – állam versus maffia. A maffia kialakulása, viszonya az államhoz, hatása a gazdasági szereplők magatartására, döntéseire, bizalom kérdése.

Hogyan befolyásolja az intézményi struktúra (pl. bizalom szintje) a maffiák kialakulását, szervezeti felépítését, terjedését, szerepét a gazdaságban?

Maffiaszerű intézményi elemek megjelenése, terjedése a rendszerváltó országokban (sajátosságai, piaci mechanizmusok hatása, visszahatása).

Ajánlott irodalom:

Allen, R.C.: The Economic Theory of Crime and the Problems of a Society in Transition, International Journal of the Economics of Business, 1995. Vol.2.

Becker, G: Crime and Punishment. An Economic Approach Journal of Political Economy, 1995., Vol. 76. március-április

Hámori Balázs: Kutyastratégiák: fenyegetés, sarcolás, erőszak az átmeneti országok fejlődő piacain, Közgazdasági Szemle, XLV. évf., 1998. december

Scitovsky Tibor: Erkölc és gazdasági jólét, Közgazdasági Szemle, 1991. 7-8. sz.

Magyarország és az Európai Unió

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

A TDK-dolgozat célja a magyar EU-tagság értékelése és a magyar gazdaságpolitika és szakpolitikák európai uniós mozgásterének felmérése. A téma keretében vizsgálni lehet az EU-tagság hozzájárulását a magyar gazdaság műszaki-szerkezeti modernizálásához, illetve a globális pénzügyi és gazdasági válság hazai kezeléséhez.

Szükséges elméleti és/vagy módszertani előismeretek:

Makroökonómiai alapismeretek. Az Európai Unióra vonatkozó alapfogalmak és az EU működésének ismerete.

Ajánlott irodalom:

Losonczi Miklós: Az Európai Unió Rómától Budapestig. Ötödik javított, bővített kiadás. Tri-Mester, Tatabánya, 2011, ISBN 978 963 9561 25 0, 430 oldal.

Losonczi Miklós: A magyar EU-tagság gazdaságpolitikai kihívásai. TRI-Mester, Tatabánya, 2007, 267 oldal, ISBN 978 963 9561 15 1.

Losonczi Miklós: A külföldi működő tőke áramlását meghatározó néhány tényező és az ösztönzéssel szembeni követelmények az EU-tagság fényében. Külgazdaság, XLVIII. évf., 2004. 5. szám, 20-38. oldal.

Losonczi Miklós: A görög szuverén adósságválság és az Európai Unió. Megjelent: Válság közben, fellendülés előtt. A 2010. június 11-i Kautz Gyula konferencia válogatott tanulmányai. Széchenyi István Egyetem, Kautz Gyula Gazdaságtudományi Kar, Győr, 2011, 75-84. oldal. ISBN 978-963-7175-58-9

Kultúra és piac, kulturális iparágak gazdasági elemzése

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

Milyen sajátosságai vannak a piac működésének a kultúra területén, kereslet és költségek alakulása egy adott kulturális területen (pl. könyvkiadás, mozi, színház, múzeum, zeneipar)? Hogyan finanszírozható a kultúra? A hazai és/vagy nemzetközi gyakorlat elemzése és értékelése alapján.

Ajánlott irodalom:

Daubner-Horváth-Petró (2000): Kultúragazdaságtan, AULA:

Tóth Ákos: Az állam kultúrafinanszírozásban betöltött szerepének megváltozása a kultúra demokratizálódásának hatására Közgazdasági Szemle, 2011. ápr.

KEA [2007]: The Economy in Culture in Europe. Study on the Economy of Culture in Europe. European Commission. KEA European Affairs, <http://ec.europa.eu/cultu>

Klamer, A (2006) Financing the arts and culture in the European Union, EU

Külkereskedelmi elmélet és gyakorlat, a külpiacra lépő vállalatok dilemmái

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

Magyarország (mint kis, nyitott gazdaság) számára vállalatának külpiaci érvényesülése kulcsfontosságú kérdés, az ország versenyképességét hosszú távon csak a nemzetközi versenyben is helytállni képes vállalatok képesek biztosítani. Erre azonban önmagukban még a „jó minőségű” termékek, szolgáltatások vagy a bérköltség-előnyök nem jelentenek garanciát. Emellett feltétlenül szükség van arra is, hogy a vállalatok megfelelő stratégiával, eltökélt, ambiciózus, a hazaitól eltérő környezetből adódó problémákkal megbirkózni képes menedzsmenttel és dolgozókkal rendelkezzenek. A fő cél a külpiaci terjeszkedés útjában álló fontosabb akadályok felmérése, illetve a lehetséges megoldások keresése akár vállalati szinten, akár a kormányzati politika szintjén.

Ajánlott irodalom:

Ábel István, Czakó Erzsébet (szerk.): Exportsikerek nyomában. Alinea Kiadó, 2013

Brian Hocking, Steven McGuire (szerk.): Trade Politics, Routledge, London és New York, 2004.

Constantinovits Milán, Sipos Zoltán: Nemzetközi kereskedelmi ügyletek – Külkereskedelmi technika, külpiaci kockázat, tranzakciók. AULA Kiadó, 2008.

Kozma Ferenc: Külgazdasági stratégia, AULA Kiadó, 2001.

Nemzetgazdasági Minisztérium: Külgazdasági Stratégia – szakmai vitairat, 2011. május

Törzsök Éva (szerk.): A külkereskedelem technikája, 2003.

Lance Armstrong – az örök győztes?

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

A doppingolás beismerésével az amerikai sportoló, s vele együtt az egész kerékpársport, komoly erkölcsi veszteséget szenvedett. De mi a helyzet az anyagiak terén? Hogyan alakul Armstrong jövedelme ez után? Vissza kell fizetni a korábbi reklámszerződésekből származó bevételeket? Mennyi pénzt kap, ha valamelyik nagy nézettséget örvendő talkshow-n újabb bűnbánó bejelentést tesz? Milyen szerepet játszanak ebben a folyamatban a korábbi szponzorok?

A napi sajtó alapján ezekre a kérdésekre keresünk választ.

Szükséges elméleti és/vagy módszertani előismeretek:

Mikroökonómiai alapismeretek, angol nyelvtudás.

Nemzetközi tőkeáramlás, működő-tőke a világgazdaságban

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

A nemzetközi működő-tőke áramlás főbb tendenciáinak vizsgálata a világgazdaságban. Milyen tényezők vezettek a tőkeáramlás felgyorsulásához? Ennek összefüggése a globalizációval.

A transznacionális vállalatok szerepe és jelentősége, viszonyuk az államokhoz. Előnyök és hátrányok a befogadó és a küldő ország szempontjából. Esettanulmányok az egyes országokról és régiókról: pl. Írország, kelet-európai országok.

Ajánlott irodalom:

Inotai András: A működőtőke a világgazdaságban, KJK, 1989.

Árva László: Külföldi tőke beruházások Közép-Kelet-Európában. Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Bp. 1995.

Árva László: Külföldi beruházások, fizetési mérleg, egyezség, adósságtörlesztés. Közgazdasági Szemle, 1995. december

Árva László: Külföldi működőtőke, hazai beszállítói kapcsolatok, külkereskedelmi mérleg és technológiai transzfer. Közgazdasági Szemle, 1997. november

Árva László- Diczházi Bertalan: Globalizáció: Tőkeberuházások Kelet-Európában. Kairosz, 1998.

Csáki, Gy. – Papanek, G. – Viszt, E.: Külföldi működőtőke befektetések Kelet-Európában, in Közgazdasági szemle, 1999/4.

Szabad kereskedelem vagy protekcionizmus, komparatív előnyök versus abszolút előnyök

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

A szabad kereskedelem és a protekcionizmus közötti történelmi vita és ennek elméleti háttere. Érvek a szabad kereskedelem és a protekcionizmus mellett és ellen. A komparatív előnyök kritikai felülvizsgálata. Hátha mégis az abszolút előnyök számítanak? A nemzetközi kereskedelemből fakadó előnyök hátrányok szerepük az egyenlőtlen fejlődésben. Mit igazol a globalizáció és kinek kedvez a felgyorsult liberalizáció?

Ajánlott irodalom:

Schumacher, Reinhard: Deconstructing the Theory of Comparative Advantage werdiscussion.world-economics-association.org/.../2012.

Shaikh, Anwar: A neoliberalizmus közgazdasági mitológiája (Eszmélet 67. sz. 2005.)

Shaikh, Anwar: Free Trade, Unemployment and Economic Policy, in John Eatwell (ed.): Global Unemployment: Loss of Jobs in the 90's, M. E. Sharpe, Armonk, New York. 1996.

Milberg, W. (1994): Is Absolute Advantage Passe? Towards a Keynesian/Marxian Theory of International Trade, in Competition, Technology and Money, Classical and Post-Keynesian Perspectives, ed. Mark Glick, Edward Elgar, Great Britain.

Rodrik, Dani: a globalizáció járható útjai (Hozzáférhető egy fordítás, amely a <http://ksghome.harvard.edu/~drodrik/Feasglob.pdf> weboldalon található tanulmány alapján készült.)

Orati, Vittorangelo: Globalization Scientifically Unfounded Esquire Publications 2003.

Virtuális piac

Célkitűzés, feldolgozandó kérdések:

Virtuális piac és a valós piac eltérő és hasonló vonásai (tér, idő, információ, kölcsönhatásuk, stb.).

Hogyan hat a virtuális piac kialakulása, fejlődése a gazdasági szereplők preferenciáira, döntéseikre?

Ajánlott irodalom:

Bógel György: Adatrobbanás mint közgazdasági jelenség, Közgazdasági Szemle, LVIII. évf. 2011. október

Hámori Balázs: Bizalom, jóhírnév és identitás az elektronikus piacokon, Közgazdasági Szemle, LI. évf., 2004. szeptember

Kapás Judit: A piac mint intézmény – szélesebb perspektívában, Közgazdasági Szemle L. évf., 2003. december

Kocsis Éva – Szabó Katalin: Dinamikus árazás az elektronikus piactereken Közgazdasági Szemle, XLIX évf. 2002. október